

РЕШЕНИЕ

№ 306

гр. София, 07.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Камелия Първанова

Членове: Георги Иванов
Димитър Мирчев

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Димитър Мирчев Въззивно гражданско дело
№ 20211000502400 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 ГПК.

С решение № 260160 от 20.05.2021 г., постановено по гр.д.№ 819/2020 г. по описа на Софийския окръжен съд /СОС/, Гаранционен фонд /ГФ/ е осъден да заплати на В. Г. П. с ЕГН: ***** следните суми - 17500 лв. /седемнадесет хиляди и петстотин лева/, представляваща обезщетение за неимуществени вреди – болки и страдания, търпени в резултат на причинено при ПТП, настъпило на 15.04.2015 г., телесно увреждане, ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата, считано от 04.09.2020 г. до окончателното плащане; сумата от 739.63 лв. /седемстотин тридесет и девет лева и шестдесет и три стотинки/, представляваща обезщетение за имуществени вреди – разходи за лечение, търпени в резултат на причинено при ПТП, настъпило на 15.04.2015 г., телесно увреждане, ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата, считано от 04.09.2020 г. до окончателното плащане. Предявените иски са отхвърлени в следните части: за разликата над уважения размер на главния иск от 17500 лв. /седемнадесет хиляди и петстотин лева/ до пълния му предявен размер от 35000 лв. /тридесет и пет хиляди лева/, ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата на тази разлика за периода от 04.09.2020 г. до окончателното плащане, както и изцяло акцесорния иск за плащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху цялата искова сума от 35000 лв. за периода от датата на ПТП – 15.04.2015 г. до 03.09.2020 г. /вкл./, както и за разликата над уважения размер на главния иск от 739.63 лв. /седемстотин тридесет и девет лева и шестдесет и три стотинки/ до пълния му предявен размер от 1479.26 лв. /хиляда

четиристотин седемдесет и девет лева и двадесет и шест стотинки/, ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата на тази разлика за периода от 04.09.2020 г. до окончателното плащане, а изцяло е отхвърлен акцесорния иск за плащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху цялата искова сума от 1479.26 лв. за периода от датата на ПТП – 15.04.2015 г. до 03.09.2020 г. /вкл./. В резултат на този изход в производството, страните са осъдени взаимно да си заплатят съдебно-деловодни разноси, а Гаранционен фонд – възнаграждение по чл. 38 от Закона за адвокатурата /ЗА/ в полза на процесуалния представител на ищцата П., както и съответната част от дължимата държавна такса и депозит за вещо лице. Решението е постановено при участието на третото лице-помагач /ТЛП/ на страната на ответника ГФ – Е. Б. Я. с ЕГН: *****.

В срока по чл.259, ал. 1 ГПК решението е обжалвано от Гаранционния фонд в осъдителните му части със следните оплаквания: а/ решението било незаконосъобразно, тъй като исковите били погасени по давност, за което излага аргументи в жалбата; б/ обезщетението за неимуществени вреди не отговаряло на принципа за справедливост, посочен в чл. 52 ЗЗД и следвало да се намали; в/ трябвало да се отчете по-висок процент съпричиняване от пострадалата по реда на чл. 51, ал. 2 ЗЗД от приетия от първоинстанционния съд 50%. В заключение, се моли САС да отхвърли изцяло предявените срещу ГФ иски, а в условията на алтернативност – да се намали значително размера на обезщетението за неимуществени вреди, както и да се присъдят сторените по делото разноси.

Писмени отговори по реда на чл. 263, ал. 1 ГПК, са подадени, както от ищцата П., така и от третото лице-помагач Я. чрез съответните им процесуални представители. Докато П. счита жалбата на ГФ за неоснователна, а атакуваното с нея решение за правилно, то ТЛП Я. подкрепя изцяло въззивната жалба. От страна на ищцата-въззиваема се претендира определяне и заплащане на възнаграждение при условията на чл. 38 ЗА относно втората инстанция.

Пред САС не са събрани нови доказателства по реда на чл. 266, ал. 2 и 3 ГПК.

Разглежданата въззивна жалба е подадена в срок, от страна в процеса, имаща право и интерес от обжалване и срещу подлежащ на обжалване валиден и допустим /по смисъла на чл. 269 ГПК/ съдебен акт.

По съществото на спора, Софийски апелативен съд намира следното:

В. Г. П. е предявила срещу Гаранционен фонд обективно съединени иски за плащане на следните суми: сумата от 35000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди – болки и страдания, търпени в резултат на причинено при ПТП, настъпило на 15.04.2015 г., телесно увреждане, ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата, считано от датата на ПТП до окончателното плащане; сумата от 1479.26 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди – разходи за лечение, търпени в резултат на причинено при същото ПТП телесно увреждане, ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата, считано от датата на ПТП до окончателното плащане. В исковата се твърди, че на 15.04.2015 г. в с. Мусачево настъпило ПТП с лек автомобил „Мицубиши

Каризма“, чийто механизъм и място на настъпване са описани в исковата молба, при което ищцата пострадала като пешеходка. В резултат на ПТП на ищцата били причинени телесни увреждания, описани в исковата молба като вид и медико-биологичен характер, от които търпяла неимуществени вреди – болки и страдания, също описани в исковата молба като характер и интензитет, както и имуществени вреди – разходи за лечение, конкретизирани по вид и размер в исковата молба. За ПТП било образувано наказателно производство, приключило към момента с влязло в сила решение, с което водачът на автомобила Е. Б. Я. била призната за виновна в извършване на престъпление. Относно управлявания от сочения за виновен водач лек автомобил към момента на ПТП нямало действащ договор за застраховка „Гражданска отговорност“, поради което исковите се предявяват срещу настоящия ищец.

Ответникът оспорва исковите. Навежда възражение за изтекла погасителна давност, както и възражение за съпричиняване от страна на ищцата, изразяващо се в слизване от автомобила без да се увери, че същото е безопасно за нея и поради невнимание е допуснала защипване на дрехата си от вратата на автомобила. Навежда и възражение за прекомерност на търсеното обезщетение. Излага самостоятелни доводи за неоснователност на акцесорните искове.

По искане на ответника по делото е конституиран като трето лице – помагач на ответника соченият за виновен за ПТП водач Е. Б. Я..

При установената от въззивния съдебен състав валидност и допустимост на първоинстанционния съдебен акт, САС следва да се произнесе само по оплакванията във въззивната жалба на ГФ /чл. 269, изр.второ ГПК/. Това е така, тъй като страните не спорят пред настоящата инстанция за това, че е налице деликт, както и че са налице предпоставките за ангажиране отговорността на фонда с оглед липсата на застраховка „ГО“ към момента на реализиране на процесното ПТП.

Относно довода, че е налице погасителна давност относно предявените искове – изминали били повече от пет години от деликта до предявяване на исковите претенции:

Оплакването е неоснователно. Видно от материалите по първоинстанционното дело, исковата молба на В.П. спрямо ГФ е предявена на 08.06.2020 г. с вх. № 3696 по т. д. № 40/2020 г. въз основа на която е образувано и отделеното впоследствие гр. д. № 819/2020 г. на СОС. Съгласно чл. 115, б. „ж“ ЗД давността спира да тече докато трае съдебният процес относно вземането. Искът се счита за предявен от постъпването му в съда /чл. 125 ГПК/ - т.е. на 08.06.2020 г.

Тъй като увреждащото събитие е настъпило на 15.04.2015 г., у въззивника са налице съмнения, че общата петгодишна давност е изтекла и исковите следвало да се отхвърлят като погасени по давност. В случая обаче това не е така по следните съображения:

Съгласно чл. 3, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците, за срока от 13 март 2020 г. до отмяната на извънредното положение спират да

текат давностните и други срокове, предвидени в нормативни актове, с изтичането на които се погасяват или прекратяват права или се пораждат задължения за частноправните субекти, с изключение на сроковете по Наказателния кодекс и Закона за административните нарушения и наказания.

Също така следва да се вземе предвид, че при спирането изтеклият до момента на спирането период от време се взема предвид, а след отпадане на обстоятелствата, предизвикали спирането, давностният срок продължава да тече и се събира със срока, който е изтекъл до момента на спирането.

Съгласно чл. 1 от Решение за обявяване на извънредно положение, прието от Народно събрание, бе обявено извънредно положение върху цялата територия на Република България, считано от 13 март 2020 г. до 13 април 2020 г., а съгласно чл. 1 от Решение за удължаване на срока на обявеното извънредно положение, прието от Народното събрание, същото бе удължено до 13 май 2020 г.

Ето защо за периода от 13 март 2020 г. до 13 май 2020 г., предвидената в чл. 197 КЗ (отм.), респективно чл. 378, ал. 2 КЗ във връзка с чл. 110 ЗЗД, петгодишна погасителна давност е спряла да тече.

Също така съгласно чл. 114, ал. 3 ЗЗД за вземания от непозволено увреждане давността започва да тече от откриването на деца, което в настоящия случай съвпада с датата на настъпване на процесното ПТП — 15.04.2015 г., и е следвало да изтече на 15.04.2020 г.

Към 13.03.2020 г. са оставали още 34 дни до изтичането на предвидената погасителна давност. Сроктът е започнал да чете отново след отпадане на обстоятелствата, предизвикали спирането му - 14.05.2020 г., респективно същият е следвало да изтече на дата - 16.06.2020 г. Следователно, след като исковата молба е предявена на 08.06.2020 г., петгодишната давност не е изтекла.

Второ оплакване - приложението на чл. 52 ЗЗД. То е неоснователно:

От заключението по допуснатата и приета в първата инстанция СМЕ /която се кредитира и от САС като обективна и компетентно изготвена/ се установява, че в резултат на ПТП ищцата е получила счупване на лявата раменна кост в областта на шийката. Това увреждане е довело до трайно затруднение на движението на левия горен крайник, като по повод травмата ищцата е подложена на оперативно лечение, изразяващо се в кръвна репозиция, автоостеопластика и метална остесинтеза. В резултат на травмата при ищцата е останала невъзможност за извършване на движенията на левия горен крайник в раменната става в пълен обем, което ще остане доживотно. Към момента състоянието на ищцата е добро, като са налице единствено констатираните ограничения в движението на левия горен крайник в раменната става. За в бъдеще ще се наблюдава болка при физическо натоварване на крайника и при промяна на времето, които ще останат доживотно. Установява се също, че направените от ищцата медицински разходи са във връзка с лечението на полученото от нея травматично увреждане.

От показанията на свидетеля Б. - син на ищцата, се установява, че когато видял майка си на

мястото на ПТП, тя все още била на земята, тъй като не смеели да я питат. Впоследствие я сложили да седне на тротоара, след което това я качили в линейка и я закарали в болница „Софиямед“. Оплакувала се от много силна болка в лявата част на тялото, не можела да говори, имала подутина на главата и охлузвания по двете ръце. По-късно в болницата се разбрало, че има охлузвания и по крака от влаченето. Направени били пълни изследвания, включително скенер. Установило се, че лявото рамо е счупено и трябвало да се направи операция и да се сложи плакет. Операцията била направена на следващия ден след ПТП. В болницата ищцата прекарала между 7 и 10 дни. Два пъти ходила на контролен преглед. След операцията била с ортеза на два етапа - около 30-40 дни след изписването спяла с фиксирана ръка към корема, след това било направено отпускане на фиксацията, след което постепенно ортезата се сваляла и се носела само при нужда – ако ръката не можела да се държи изправена. С ортеза ищцата била общо около пет месеца. Ищцата не можела сама да се обслужва и затова за нея се грижела съпругата на свидетеля, като около два месеца изцяло я обслужвала, къпела, обличала, постепенно - след 4-5 месеца ищцата изградила навици за обличане. И до днес имала проблем с ръката, движението на ръката нагоре не било като на другата ръка.

Вещото лице сочи, че В бъдеще ще се наблюдават болки при физически натоварване на крайника и при промяна на времето, които ще останат до живот.

В хода на първоинстанционното производство се събрани и доказателства за претърпените психологически неудобства и стрес от В.П., вследствие на претърпяното ПТП.

Съгласно чл. 52 ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Критерият справедливост винаги е свързан с преценка на конкретни обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение при определяне на размера на това обезщетение. Такива обстоятелства при причинени телесни увреждания са характерът на уврежданията, начинът на причиняването им, обстоятелствата, при които е извършено деянието, причинените морални страдания, физически загрозявания, възрастта на пострадалия и др. В случая следва да се има предвид на първо място видът и характерът на полученото телесно увреждане - счупване на лявата раменна кост в областта на шийката. Това увреждане безспорно е довело до търпени от ищцата болки и страдания, довело е и до трайно затруднение на движението на левия горен крайник. Наложило се е оперативно лечение и престой в болница с всички ограничения, които един болничен режим налага. За сравнително дълъг период от време ищцата не е можела да се обслужва сама и е зависела от чужди грижи, което значително е влошило качеството ѝ на живот. Следва да се отчете също, че ищцата към момента е в добро състояние, но в резултат на травмата е останала невъзможност за извършване на движенията на левия горен крайник в раменната става в пълен обем, което ще остане доживотно, а за в бъдеще ще се наблюдава болка при физическо натоварване на крайника и при промяна на времето, които също ще останат доживотно. Всички тези факти следва да се отнесат и към възрастта на ищцата – 67 г. към датата на ПТП, която предполага по-трудно справяне със ситуацията като цяло.

Съобразно така обсъдените конкретни факти по делото, които са обективно съществуващи, а

също и с оглед критерия справедливост, САС намира, че сума от 35000 лв. би била справедлива, за да обезщети ищцата за търпените от нея болки и страдания в резултат на причиненото при ПТП телесно уреждане.

Относно оплакванията на ГФ за неправилно прилагане на материалноправната разпоредба на чл. 51, ал. 2 ЗЗД. То е неоснователно:

Първостепенният съд е приел, че възражението на ответника за съпричиняване от страна на ищцата е основателно, тъй като било установено по делото, че при слизване от автомобила дрехата на ищцата е останала зацепена от вратата на автомобила. Това било проявена от нейна страна поради небрежност и недостатъчна грижа за безопасното ѝ слизване от автомобила, с което ищцата е допринесла за настъпване на ПТП и съответно на вредоносния резултат. СОС намира, че съпричиняването е в размер на 50 % поради което е намалил наполовина, както обезщетението за неимуществени вреди, така и обезщетението за имуществени вреди. Този принос е голям и съобразно данните от приетата и изслушана САСЕ в първата инстанция относно механизма на пътно-транспортното произшествие, то същият не следва да се увеличава според настоящия състав на САС. Това е така, защото останалите 50% от вината за процесния инцидент са на водача на автомобила Е. Б. Я., която е нарушила виновно разпоредбите на чл. 5, ал. 1, т. 1, чл. 20, ал. 1 и чл. 25, ал. 1 ЗДвП, вследствие на което е причинила по непредпазливост средна телесна повреда на въззиваемата, изразяваща се в счупване на лявата раменна кост в областта на шийката с разместване на фрагментите, довело до трайно /за повече от 30 дни/ затруднение на движението на горен крайник – престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „б“ вр. чл. 342, ал. 1 НК. За последното е налице, влязъл в сила съдебен акт по наказателно дело на РС-Елин Пелин, който следва да се вземе предвид от настоящата инстанция по въпросите, посочени в чл. 300 ГПК. Правилно би било, приносът към ПТП да бъде разпределен поравно между делинквента и пострадалата.

В заключение, въззивната жалба на ГФ е неоснователна, а обжалваното решение следва да се потвърди в обжалваните му части.

При този изход във въззивното производство, разноси се следват само на въззиваемата, но такива не са направени. Налице е искане по чл. 38 ЗА от процесуалния ѝ представител, което следва да се уважи. Съобразно обжалваемия материален интерес, това възнаграждение възлиза на 1077.20 лв. /хиляда седемдесет и седем лева и двадесет стотинки/. То следва да се заплати от въззивника ГФ.

Воден от изложеното, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260160 от 20.05.2021 г., постановено по гр.д.№ 819/2020 г. по описа на Софийския окръжен съд в обжалваните му части.

ОСЪЖДА Гаранционен фонд на основание чл. 38, ал. 2 ЗА да заплати на адв. Н.Н. от САК адвокатско възнаграждение за втората инстанция в размер на 1077.20 лв. /хиляда седемдесет и седем лева и двадесет стотинки/.

Решението е постановено при участието на третото лице-помагач на страната на Гаранционния фонд – Е. Б. Я. с ЕГН: *****.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____